

naam: ... *verbetersleutel*

OEFENBUNDEL spelling

Hoofdletters en leestekens

Ik schrijf een **hoofdletter** bij ...

... het **eerste voluit geschreven woord** van een zin of **aanhaling**.

'Komen eten!' Mama roept ons aan tafel. Dat wordt smullen. Mijn zus vraagt: 'Hoeveel pannenkoeken zal jij eten?'

's Avonds moet je niet te veel eten, 't Smaakt ons in ieder geval.

... een **naam, voornaam en straat**.

... een **gemeente, stad, land en hun inwoners**.

Mijn papa Emiel boekte een huisje in Frankrijk. We logeren bij de Franse Cécile Defran. Ze woont in Bédoin, in de Rue des Boeufs. Wij zijn West-Vlamingen en wij wonen in Koksijde-Sint-Idesbald. Koksijde is een kustgemeente van de provincie West-Vlaanderen, België.

... een **taal**.

In Frankrijk spreken de Fransen natuurlijk Frans. Met ons Nederlands kun je daar niets doen, zeker niet met het Antwerpse of het Oost-Vlaamse dialect.

In onze school spreken enkele kinderen Turks of Marokkaans.

... wie of wat **heilig** is.

De christenen lezen de Bijbel, de moslims lezen de Koran en de joden lezen de Thora. Dat zijn drie heilige boeken.

... **feestdagen en monumenten**.

Iedereen viert Nieuwjaar. Op het einde van de ramadan vieren de moslims het Suikerfeest. De belangrijkste dag van het joodse jaar is Jom Kipoer.

Op 1 mei vieren we de Dag van de Arbeid en op 11 juli het Feest van de Vlaamse Gemeenschap. De koning legt dan bloemen aan de Congreskolom, een monument in Brussel.

... bij **aardrijkskundige namen** als stromen, gebergten, meren en zeeën.

Mijn oom wil deze zomer de Mont Ventoux beklimmen met de fiets.

Wij maken terwijl een uitstap naar de Rhône, één van de belangrijkste stromen van Frankrijk. De rivier ontspringt in de Zwitserse Alpen en komt van de Rhônegletsjer. Ze mondt uit in de Middellandse Zee.

Oefenen maar!

Schrijf de zinnen foutloos over en gebruik hoofdletters en leestekens waar nodig.

■ en deel van rusland ligt in europa zegt benjamin

Een deel van Rusland ligt in Europa zegt Benjamin.

■ wie gaat s morgens mee zwemmen vraagt mama

"Wie gaat 's morgens mee zwemmen?" vraagt mama.

■ het gebeurt niet vaak dat zij in oostende gaan naar zee

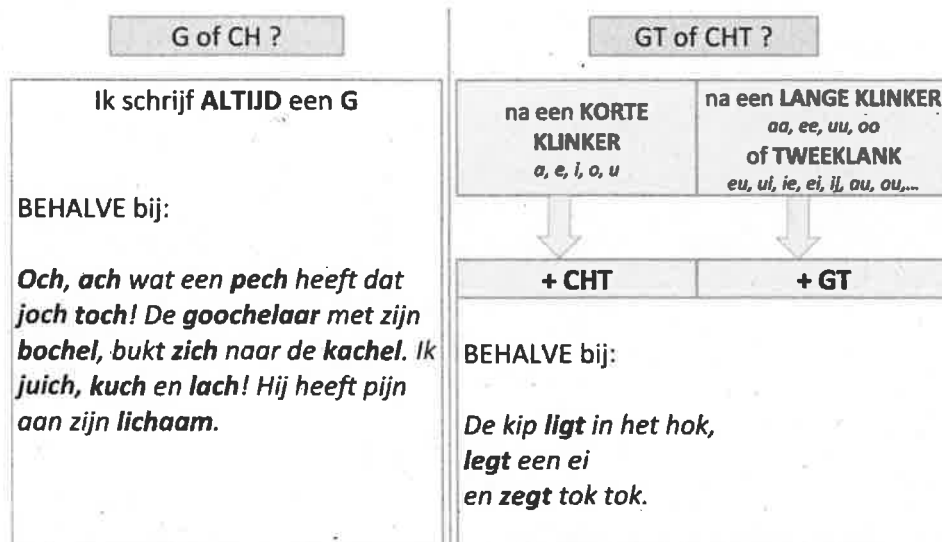
Het gebeurt niet vaak dat zij in Oostende gaan naar zee.

■ de jongen uit sint jan was bang en vertelde met stille stem dat een vriend wraak wou nemen

De jongen uit Sint-Jan was bang en vertelde met stille stem, dat een vriend wraak wou nemen.

Woorden met g, ch, gt en cht

	Ik hoor 'g', ik schrijf g .	terug hoogste bergtop oorlog men pleegde		
	De woorden met ch onthoud ik.	ach allochtoon architect chaos chemie giechelen glimlach goochelen juichen kachel kuchen bronchitis catechese nochtans	lachen lichaam loochenen mechaniek noch, vlees noch vis pech pochen techniek toch zich	
 	Werkwoorden met ...g in de ik-vorm, ...gt in de +t-vorm.	vegen liegen verzorgen	ik veeg ik lieg ik verzorg	hij veegt ze liegt ma verzorgt
		Pas op! leggen liggen zeggen	ik leg ik lig ik zeg	hij legt hij ligt hij zegt
	Na de korte a, e, i, o of u schrijf ik cht .	wacht oprecht dichte fietstocht opgelucht		

g of ch

- De architect beklom nog maals dat geberge te.
- Luna giechelde toen ze naar haar broertje in zijn wiegje keek.
- Li chamelijk kon hij het werk niet meer aan.
Hij gaf daarom zijn ontslag.
- Ach, wat een pech! De getuige had last van zijn maaier.
- Oskar probeert niet te lachen wanneer hij de vraag beantwoordt.

gt of cht

- De leerkracht vraagt beleefd wie zo kinderdagblijft deed tijdens het toezicht.
- Mijn nicht haar achtste verjaardag was een heus feest.
- De leerkracht zei dat je verplicht bent om je gordel te dragen.
- Ik waarschuwde voorzichtige op de komst van de agent.
- Elisa was opgelucht toen haar broertje thuiskwam.

Vul g of ch in. Noteer nadien alle vetgedrukte woorden nog eens in de juiste kolom.

Ik voel me **vandaa...** niet zo goed. Ik eet niet **graa...** en mijn **maa...** is
lee...

Dat is **pe...**. Want mama **ko...** taart voor mijn **verjaarda...** Ik zit in de zetel
di...t bij de ka...el.

Mijn broer doet een beetje zot en hij **la...** heel hard. Ik vind dat **to...** niet zo

leuk. Je ziet geen **glimla...** op mijn **(gezi...t)**. Ik **ze...** niet veel. Ik **li...**

daar maar tegen een kussen. Ik moet ook wat **ku...en**. Deze **midda...** komt

de dokter. Hij zal mijn **li...aam** onderzoeken.

Woorden met g	Woorden met ch	

Vul aan met cht of gt.

1. Mijn juffrouw ze..*gt*.. dat ik heel braaf ben.
2. Zij draa..*gt*.. altijd mooie kleren.
3. De jongen zo..*cht*.. zijn nieuwe broek.
4. Piet krij..*gt*.. een dikke buik.
5. Wil jij de deur even di..*cht*.. Doen?
6. Oma ko..*cht*.. drie kilogram peren.
7. Dat konijntje is op de vlu..*cht*..
8. Ik houd mijn aanda..*cht*.. bij de les.
9. Dat is een droevig beri..*cht*..
10. Dat geve..*cht*.. was heel hevig.
11. Die meubels worden met de vra..*cht*.. wagen vervoerd.
12. Jantje da..*cht*.. de hele tijd aan zijn vriend.
13. Hij jaa..*gt*.. Op konijnen.
14. Die rode pullover is heel za..*cht*..
15. In de lu..*cht*.. vliegen zwaluwen.

Werkwoordspelling: verleden tijd met en zonder klankverandering

Is het een pv?

ja

nee

Zoek het onderwerp en de pv.

Tegenwoordige tijd (t.t.)				Verleden tijd (v.t.)	
1e persoon enkelvoud	2e persoon enkelvoud	3e persoon enkelvoud	1e/2e/3e persoon meervoud	Geen klankverandering	Klankverandering
ik STAM	jij STAM + t	hij / zij / het / ... STAM + t	wij / jullie / zij / ... STAM + en	STAM + de(n) STAM + te(n)	7 Schrif wat je hoort. Let op! Hoor je d/t achteraan? Luister naar de wij- vorm.
2	3	4	5	6	

1

Schrijf wat je hoort.
Vergeet de spellingwetters niet!

Bv. de vergrote foto,
de verbrande
vinger, gelopen, de
uitgeputte jongen ...

Hoor je d/t achteraan?
Verleng.

OF

Luister naar de laatste
klank voor de -en van
de infinitief.

Trilt → d
Trilt niet → t
 Bv. gespeeld,
geplaatst

Twijfel je? Denk aan het werkwoord spelen of werken. Daar hoor je wat je moet schrijven.

ik speel	jij speelt	hij speelt	wij spelen	ik speelde
ik werk	jij werkt	zij werkt	jullie werken	zij werkten
	werk jij			

Oefenen maar!

Markeer de werkwoorden met klankverandering. Noteer de stam en vul de werkwoorden aan in de verleden tijd.

infinitief	stam	verleden tijd (v.t.)
inladen	<u>laad</u> <u>in</u>	De chauffeur <u>laadde</u> de auto <u>in</u> .
gebeuren	<u>gebeur</u>	Wat <u>gebeurde</u> er op de laatste dag?
beloven	<u>beloof</u>	Oma <u>beloofde</u> een tof verjaardagscadeau.
beledigen	<u>beledig</u>	Waarom <u>beledigde</u> hij zijn buurman?
worden	<u>werd</u>	Ik <u>werd</u> nog een expert in schaken!
broeden	<u>broed</u>	De ganzen <u>broedden</u> al veertien dagen!
aanvaarden	<u>aanvaard</u>	De wereldkampioen <u>aanvaardde</u> zijn verlies.
gaan	<u>ging</u>	Wij <u>gingen</u> op reis naar Suriname.
praten	<u>praat</u>	De juf <u>praatte</u> met de directeur.
vluchten	<u>vlucht</u>	De dieven <u>vluchtte</u> uit de gevangenis.
verlaten	<u>verliet</u>	Jullie <u>verlieten</u> deze school.
bloeden	<u>bloed</u>	<u>Bloedde</u> je knie hevig?

Met klankverandering!

Vervoeg de werkwoorden in de verleden tijd. Kijk goed naar het onderwerp!

staan	v.t.	De borden <u>stonden</u> op tafel.
komen	v.t.	Oma en opa <u>kwamen</u> bij ons eten.
gaan	v.t.	Vorige week <u>ging</u> ik op bezoek.
kopen	v.t.	Oma <u>kocht</u> een lekkere taart.
eten	v.t.	Ik <u>at</u> twee grote stukken taart.

vinden	v.t.	Hopelijk <u>vonden</u> oma en opa het lekker.
zijn	v.t.	Ik <u>was</u> gisteren ziek.
zitten	v.t.	We <u>zaten</u> op het bankje.
schrijven	v.t.	Janne <u>schreef</u> een brief naar ons.
zwemmen	v.t.	Vorige week <u>zwommen</u> we in Aarschot.

lezen	v.t.	Gisteren <u>lezen</u> de leerlingen een kwartier.
lopen	v.t.	De jongens <u>liepen</u> in de regen.
slapen	v.t.	Seppe <u>sliep</u> in een tent.
roepen	v.t.	Sam <u>riep</u> als eerste.
schrijven	v.t.	We <u>schreven</u> onze naam in de kleuterklas.

eten	v.t.	Wij <u>aten</u> elke dag op school.
kruipen	v.t.	De baby <u>kroop</u> op de grond.
komen	v.t.	Onze meester <u>kwam</u> nooit te laat op school.
beklimmen	v.t.	<u>Beklom</u> Seppe de berg?
doen	v.t.	Ik <u>deed</u> de deur open.

Woorden op ik, is, or en um

woorden op ik In het meervoud verdubbel ik niet!		woorden op is	
bangerik	bangeriken	basis	
dommerik	dommeriken	commissaris	commissarissen
leeuwerik	leeuweriken	crisis	crisissen
luierik	luieriken	dromedaris	dromedarissen
monnik	monniken	gratis	
perzik	perziken	tennis	tennissen
slechterik	slechteriken	•	
slimmerik	slimmeriken	chassis	
		compromis	compromissen
		secretaris	secretarissen
woorden op or		woorden op um	
cursor	cursors	album	albums
motor	motoren	centrum	centrums
	motors		centra
professor	professoren	datum	datums
	professors		data
radiator	radiatoren	maximum	maxima
	radiators	minimum	minima
sponsor	sponsoren, sponsors	museum	museums
tractor	tractoren		musea
•	tractors	stadium	stadiums
			stadia
decor	decors	trapezium	trapeziums
dictator	dictatoren	•	trapezia
	dictators		
donor	donoren	antibioticum	antibiotica
	donors	aquarium	aquariums
gladiator	gladiatoren		aquaria
	gladiators	dolfinarium	dolfinariums
presentator	presentatoren		dolfinaria
	presentators	laboratorium	laboratoriums
reactor	reactoren		laboratoria
	reactors	visum	visums
tumor	tumoren		visa
	tumors		

Oefenen maar!

Ik schrijf de woorden op de juiste plaats.

Ik maak de woorden passend.

bangerik – gratis – perzik – dromedaris

- 1 Zijn dat kamelen of dromedarissen ?
- 2 Perziken mogen niet ontbreken in mijn fruitsla.
- 3 Tijdens een thriller zijn wij echte bangeriken.
- 4 Als je twee schriftjes koopt, krijg je het derde gratis.

Ik schrijf beide meervoudsvormen.

	+ s	um = a
centrum	<u>centrums</u>	<u>centra</u>
datum	<u>datums</u>	<u>data</u>
museum	<u>museums</u>	<u>musea</u>
stadium	<u>stadiums</u>	<u>stadia</u>
	+ en	+ s
motor	<u>motoren</u>	<u>motors</u>
radiator	<u>radiatoren</u>	<u>radiators</u>
tractor	<u>tractoren</u>	<u>tractors</u>
donor	<u>donoren</u>	<u>donors</u>

Woorden met voor- en achtervoegsels

Ik maak een nieuw woord door vooraan of achteraan een stukje toe te voegen. Dat stukje is een **voorvoegsel** of **achtervoegsel**.

ge	+	bouw	Dat is een hoog gebouw.
be	+	hang	Ik behang de muren.
ver	+	haal	Het is een spannend verhaal.
on	+	bedrukt	Het is een onbedrukt blad papier.
ont	+	komen	Jij ontkomt aan een gevaar!
wan	+	betaler	Die man is een wanbetaler.
her	+	examens	Ik studeer voor drie herexamens.
te	+	meer	Het spijt me. Temeer omdat ik van je hou!
aarts	+	lelijk	Die hond is aartslelijk.
mega	+	byte	Weet jij wat een megabyte is?
giga	+	hit	Hij scoorde met een gigahit.
tera	+	byte	De computer heeft een geheugen van een terabyte.
anti	+	raketwapen	Het land verdedigt zich met antiraketwapens.
tele	+	communicatie	In de ruimte zijn er telecommunicatiesatellieten.

Ik let op voor ...

ontzettend
ontdekken
verrassing
onnuttig
herrekenen

vis	+	erij	Elke zaterdag werk ik in een visserij.
voeg	+	sel	Het voegsel van de muur komt los.
brand	+	baar	Pas op! Dat is brandbaar.
leer	+	zaam	Dat boek is erg leerzaam.
dak	+	loos	Ken jij iemand die dakloos is?
vriend	+	schap	Onze vriendschap is van lange duur.
eigen	+	dom	Die grond is zijn eigendom.
gulzig	+	aard	Je bent een gulzigaard!
oost	+	waarts	We rijden oostwaarts.
bang	+	erd	Ben je een bangerd?
eigen	+	aar	Hij is eigenaar van een grootgrondgebied.
fiets	+	er	Pas op voor die fietser!
schilder	+	achtig	Dat is een schilderachtige streek.
beloon	+	ing	Krijg ik een beloning?
stof	+	ig	Het is hier stoffig.
eer	+	lijk	Ben je wel eerlijk?
week	+	elijks	Ik sport wekelijks.
vrij	+	heid	Jef houdt van zijn vrijheid.
actief	+	teit	Voor welke activiteit kies jij?

Ik let op voor ...

lengte
breedte
hoogte
grootte

oudste
breedste
grootste

Oefenen maar!

**Ik maak een nieuw woord en ik schrijf het in de zin.
woorden op heid**

dankbaar	De patiënt toonde veel <u>dankbaarheid</u> .
eerlijk	Hij vindt <u>eerlijkheid</u> zeer belangrijk.
gezond	Op 1 januari wensen we elkaar een goede <u>gezondheid</u> toe.
hoeveel	Welke <u>hoeveelheid</u> moet ik nemen?
persoonlijk	Die reactie getuigde van weinig <u>persoonlijk</u> .
veilig	De bewakers zorgden voor de <u>veiligheid</u> tijdens het concert.

woorden op teit

creatief	Tijdens de knutsellessen toonde de klas veel <u>creativiteit</u> .
puber	Stilaan komen we in de <u>puberteit</u> .
speciaal	Vegetarische gerechtjes zijn de <u>specialiteit</u> van dit restaurant.
actief	Tijdens de vakantie neem ik deel aan elke <u>activiteit</u> .
agressief	Op televisie zien we de laatste tijd meer en meer <u>agressiviteit</u> .

**Ik maak een nieuw woord en ik schrijf het in de zin.
woorden op (e)lijk(e)**

- gemak Dit is een gemakkelijke oefening.
hart Ben jij jarig? Hartelijk gefeliciteerd!
vriend Op uitstap zijn we steeds vreundelijk
en beleefd.
schade Deze stoffen zijn schadelijk voor het milieu.

woorden op isch(e)

- alfabet We moeten de woorden nog
alfabetisch rangschikken.
België Typisch belgische producten zijn:
wafels, frietjes en chocolade.
economie We zitten al enkele jaren in een
economische crisis.
telefoon Ik heb geen internet, maar we kunnen wel nog
telefonisch contact houden.

woorden op ing

- bereiden Voor deze bereiding heb je veel
kruiden nodig.
beschrijven Hij gaf een goede beschrijving
van zijn fiets.
bedreigen Die regenwolk vormt een bedreiging voor
onze barbecue.

Ik kleur het grondwoord en het achtervoegsel die een afleiding kunnen vormen in dezelfde kleur.

Ik schrijf de afleiding op.

brand	sel	
bak	zaam	
raad	baar	
waak	erij	

einde	dom	
een	loos	
gereed	schap	
eigen	zaam	

zee	waarts	
bang	aar	
verzamel	erd	
alfabet	isch	

